

Hva er tro -del I?

Kristen tro vs. fornuft

(fra boka 'Gunning for God' av [John C. Lennox](#); kap.1)



Bilde 1 Tro og Fornuft Fra: <http://commonsenseatheism.com/?p=7894>

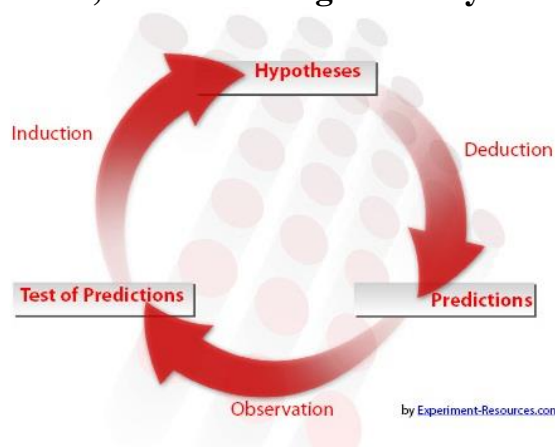
Det foreligger en utstrakt forvirring angående ordet tro, og hva det innebærer. Særlig gjelder det i forhold til ateister. Ordet tro har gitt grunnlag for en rekke oppfatninger, og blir ofte brukt uten å angi hvilken mening det siktes til. For å starte i ei ordbok, så kommer ordet tro fra det latinske fides, og hoved-betydningen er **tillit**, fortrøstning. Det likeverdige greske ordet (språk-historisk sett): pistes, har flg. betydninger: i) tillit, fortrøstning ii) det som skaper tillit, begrunnelse, tegn, forpliktelse iii) tillit i objektiv forstand: troskap. Så ut fra ordboka skulle utsagn som 'jeg har tillit til vitenskapen' og 'jeg tror på viten-skapen'



Bilde 2 Bibelvers om kristen tro Fra: <https://www.facebook.com/groups/bgr10p/>

i hovedsak bety det samme. Og vi kjenner til at 'folk flest' anser slik tro som berettiget.

Dette virker nokså rett fram, inntil vi støter på ateisters tolkning av ordet 'tro'. På den ene siden sier det at 'de tror ikke at Gud eksisterer'. På den annen side sier de, at de *ikke har* noen tro. R. Dawkins hevder at "Ateister ikke har noen tro, og at fornuft alene ikke kan frambringe en total overbevisning om at noe ikke eksisterer." Et av hans mer kjente sitater er jo at 'kristentro kan sammenlignes med kopper-virus, bare vanskeligere å utrydde.. Tro, som ikke er basert på belegg, er det onde i enhver religion'. (24) 'Vitenskapelig tro' er i følge ham basert på offentlig etterprøvbart belegg. Nevnte M. Onfray beskylder troende for 'utrolig godtroenhet', fordi de ikke vil se beleggene. Disse utsagn bringer oss til kjernen i saken. Dawkins stiller 'vitenskapelig tro (belief)' opp mot religiøs tro (faith). Det innebærer at han mener at religiøs tro er en spesiell slags tro, en tro som mangler belegg. Dette særegne synet synes å bli delt av mange ateister.



Bilde 3 Vitenskap skal være etterprøvbar Fra: <https://explorable.com/falsifiability>

Én av dem er J. Baggini. Han spør om ateisme er en trosposisjon. Hans svar er nei: "Ateistposisjonen er basert på belegg og argumenter for den beste forklaring. Ateisten tror på hva en har god støtte for å tro, og tror ikke på overnaturlige vesener.. Om dette er en trosposisjon, så er mengden av tro som kreves, meget liten. Tro på det overnaturlige derimot, er tro på noe som man mangler solid begrunnelse for å tro på. Ut fra dette slutter Baggini at 'status på ateist og religiøs tro, er således helt ulike. Bare religiøs tro (belief) krever tillit (faith), fordi bare religiøs tro postulerer eksistensen av vesener vi ikke har gode belegg for å hevde eksisterer.'" (28) For Baggini er dermed religiøs tro en tro uten belegg. Mens tillit til vitenskap kan, eller ikke kan, være begrunnet ut fra belegg, så er religiøs tro, et spesielt uttrykk for tro uten belegg/garantier. M. Twain har forøvrig ett uttrykk som innebærer at 'tro er å tro det du vet ikke er sant.' De nye ateistene følger ham, alle sammen.

For å unngå språklig forvirring, vil vi her bruke uttrykket 'blind tro' om tro som mangler begrunnelse, grunnlag. Ny-ateistene hevder gjerne at det ikke er tro, men erfaring som grunngir deres syn. Men tro, i betydning tillit, og erfaring henger nøye sammen. Som eks, kan vi trekke fram bankkrisen, {eller nylig krisen i FIFA (internasjonale fotballforbund)-oversettters merknad}. Når mange negative erfaringer 'ballet på seg', førte dette til manglende tillit og tilslutning fra nødvendige parter. Systemet kan ikke fungere videre, uten at nødvendig tillit gjenopprettes.



Bilde 4 Mange er avhengige av tillit Fra:

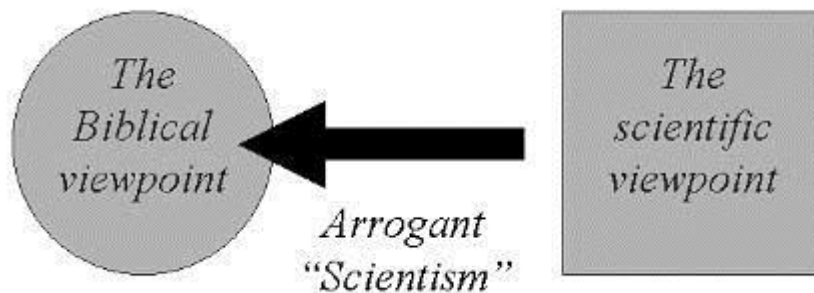
<http://www.telegraph.co.uk/sport/football/international/10087295/Fifa-president-Sepp-Blatter-describes-Australian-official-as-good-looking-as-veteran-Swiss-puts-foot-in-mouth.html>

Hva viser dette oss? Vi vet alle hvordan å skjelve mellom blind tro, og tillit basert på understøttelse. Vi er klar over at tillit bare er berettiget, om det finnes grunnlag som støtter oppunder den. Vi vet at blind tiltro kan være farlig, selv i hverdagslige saker som å kjøpe en bruktbil, for ikke å snakke om alvorlige forhold lik blind fanatisme som fyrer opp under terrorisme. Vi kan vel faktisk være enige med R. Dawkins i at 'om barn ble lært å tenke kritisk gjennom sine synspunkter, i stedet for å bli opplært i at 'verdien av tro uten spørsmål er overlegen', så er det sannsynlig at det ikke ville være noen selvmordsbombere'(?)

Tro/tillit til mennesker

I forhold til mennesker er det åpenbart at tillit til andre mennesker er basert på erfaringer, om vi ikke vil være lettlurte. I sin første debatt med R. Dawkins trakk forfatteren (J.Lennox) fram dette poenget: Han spurte om Dawkins tillit (faith) til sin kone, som tilsvar på Dawkins påstand om at tro/tillit er blind. Ut fra Dawkins positive reaksjon bekreftet det inntrykket at tro normalt bekreftes av belegg. Dawkins forklarer dette noe nærmere i et brev til sin datter: Folk sier av og til at en må tro på følelser dypt inni en (magefølelsen?) Men dette er et dårlig argument. Det kan være plenty av småbrokker av belegg på at noen elsker deg gjennom dagen. Det er ikke bare en innvendig følelse.. (32) Det er utvendige ting som støtter den innvendige tilliten.. Noen ganger kan folk ha en sterk innvendig følelse av at noen elsker dem, når det ikke støttes av noe belegg. Da er det mest sannsynlig at de tar feil.. (33)

Akkurat: tro som er basert på erfaringer og belegg er ingen ukjent idé, selv for ny-ateister. I alle disse eksemplene skulle vi merke oss at tro ikke er noe som gjør opp for manglende belegg, slik at styrken av troen er omvendt



Bilde 5 Hvordan filosofisk naturalisme arter seg Fra:

<https://philphil.wordpress.com/2010/07/06/musings-on-atheism-religion-and-god-the-religious-aspects-of-atheism/>

proporsjonal med fakta-mengden. Heller ikke er tro 'det som støtter tro, som mangler vanlig støtte fra argumenter eller belegg.' (34) Det er heller motsatt: Dess mer belegg og støtte jeg finner for å ha tillit til et dokument eller en person, dess sterkere vil min tillit til det eller vedkommende være.

Definisjonen som ny-ateister har av tro, er at de mener at belegg på en måte tar plassen til tro, i stede for å begrunne den. Et eks. er når Chr. Hitchens sier: "Om en må ha tro for å ha tillit til noe, så er sannsynligheten for at dette har sannhet eller verdi, betydelig forminsket." Dette skaper problemer i forhold til alle forhold i tilværelsen: f.eks. vitenskap, personen som uttaler seg. Påstanden ovenfor blir en selvmotsigelse, i og med at påstanden er en trospåstand. han tror det, og han forventer at vi skal tro det, så om påstanden er sann, er sannsynligheten mindre for at den er sann. Det er en inkonsistent påstand.

En mulig rot til forvirring på dette punktet, kan spores tilbake til opplysningsfilosof I. Kant. Han introduserte en atskillelse av tro og kunnskap. Han skrev: " Jeg har .. funnet det nødvendig å fornekte kunnskap, for å kunne gi rom for tro." (36) Mange har tolket Kant slik at han mente at om det var

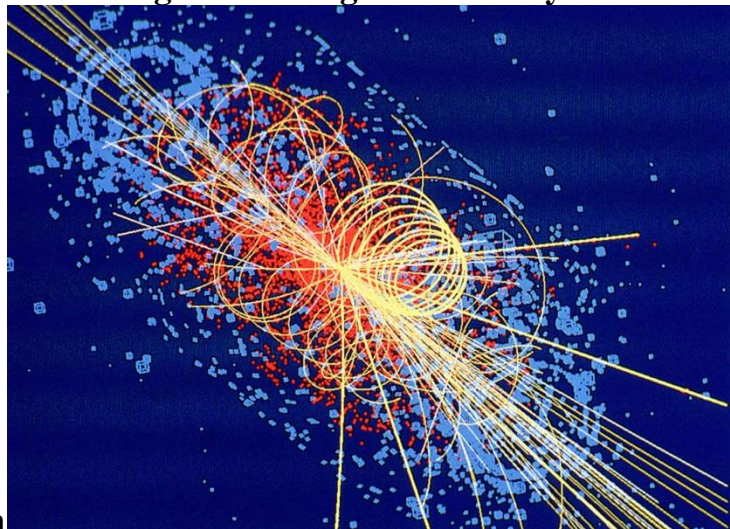
tvingende grunner for Guds eksistens, så ville det ikke være noe rom tilbake for tro. Men dette er en feilaktig slutning. F.eks. er det belegg utover rimelig tvil at røyking forårsaker lungekreft. Vi kan dermed si at vi vet at røyking forårsaker lungekreft. Gjør den kunnskapen at det ikke er noe rom for tro i forhold til påstanden. Erfaringen viser noe annet: noen har tiltro til kunnskapen og stopper å røyke, andre har ikke tillit til de vitenskapelige fakta, og fortsetter å kjøpe tobakk og røyke. De motbeviser påstanden om at 'kunnskap tar plassen til tro'. Når alt kommer til alt, så øker kjennskap til [fakta](#) og mennesker vår [tillit](#) (faith) til dem, og ikke motsatt.

Er tro på Gud blind eller basert på fakta?

Blind tro kan, som vi har sett, innebære en risiko. Spørsmålet er om kristen tro er en slik tro? Ny-ateister som f.eks. Baggini hevder: ja. Han hevder også at Bibelen selv hevder at tro innebærer å tro noe som det ikke er dekning for. Baggini støtter seg i så måte til fortellingen om disippelen Thomas, som ble refset av Jesus fordi han [ikke ville tro](#), uten å ha sett den oppstandne. Baggini begrunner sitt syn slik: "Kristendom støtter således prinsippet at det er rett å tro noe en ikke har støtte for, en bekvem grunnsetning for et tros-system som det ikke er belegg for." [\(41\)](#)

Dette er en helt grunnløs og ganske ufornuftig slutning. Er det slik å forstå at de millioner av mennesker som tror på Jesus uten å ha sett ham, gjør det helt uten grunnlag? Nei, å se er bare én form for belegg. {Vi har mange andre typer, f.eks. bevitnede hendelser, som folk dømmes etter i rettsaker-oversetterns kommentar} Om en

konsekvent skulle holde seg til Bagginis logikk, skulle en ikke kunne tro på gravitasjon før en fant Higgs-partikkelen, eller at Napoleon fantes. Han ville ha tjent på å lese videre i beretningen, om hvordan Johannes forsto begrepet [tro](#). Johannes beskriver hvordan folk kom til tro på Jesus på grunn av mange tegn han gjorde, ikke minst oppstandelsen, som ble bevitnet av de andre disiplene. En kjent engelsk litteratur kritiker, T. Eagleton, karakteriserer Dawkins påstand om at all tro er blind tro, slik: "..For hovedstrøms kristendom, har alltid fornuft, argument og ærlig tvil, spilt en sentral rolle i troen." [\(45\)](#)

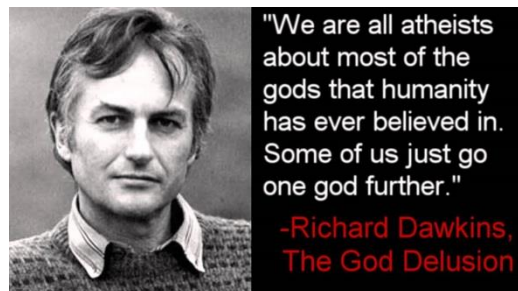


Bilde 6 Eksperiment -Higgs partikkel Fra: <http://home.web.cern.ch/topics/higgs-boson>

Tro og Freud: er tro et selvbedrag?

Idéen om at tro på Gud er et selvbedrag, trengte ikke vente til R. Dawkins dukket opp. Vi hører at Paulus ble beskyldt for [det samme](#), da han i en rettsak vitne om Jesu oppstandelse for landshøvdingen Festus og kong Agrippa. Å forlede eller narre noen (delude) betyr opprinnelig å mislede noen slik at noe som er falskt oppfattes som virkelig. I våre dager ligger det ofte en mistanke om psykiske problemer i bakgrunnen. Det er klart at det finnes former for tro, som kan komme under slike kategorier, f.eks. 'tro på flyvende spagetti monstre', olsok-gubben (Linus i Knøttene) etc. De nye ateistene elsker å klassifisere tro på Gud sammen med tro på julenissen og tannfeen. Men det er temmelig uklokt. Vi tar med et sitat fra A. McGrath om dette: " jeg har aldri hørt om voksne som begynner å tro på julenissen eller tannfeen, men jeg har hørt om mange voksne som har begynt å tro på Gud. Så det er helt klart en forskjell.» Grunnen til at det er en illusjon å tro på julenissen eller tannfeen, er jo ganske enkelt at de ikke finnes. (49)

Dette punktet er så viktig at vi skal ta med psykiateren S. Freud, som mente at tro på Gud er en illusjon. Han mente at det er en meget enkel og overbevisende grunn for at mennesker tror på Gud. Det skyldes, i følge ham, manglende evne til å hankses med den virkelige verden og dens uforutsigbarhet. De vil heller ha troen til å berolige seg enn fornuft, til prisen av konstant barnslig mentalitet." (52) For de nye ateistene, så er Gud en ønske-person, en farsfigur projisert på skyen av våre drømmer, skapt av våre drømmer og sikkerhet og lykke. Etter dette synet er himmelen en oppfinnelse for å hankses med menneskelig frykt for utslettelse ved døden. Religion blir bare en psykologisk flukt-mekanisme, så vil slipper å møte livet slik det er.



Bilde 7 'The God delusion' Fra:

<https://www.youtube.com/watch?v=B38HPQH5FWs>

I best-selgeren 'A brief History of the Greatest One', påpeker den tyske psykiateren M. Lüts at denne Freudske forklaring på Gud fungerer bra, *forutsatt at Gud ikke finnes*. Om Gud finnes derimot, vil akkurat det samme argumentet vise at det er ateismen som er det trøstende bedrag, en virkelighetsflukt, en projeksjon av ønsket om å slippe å møte Gud for å stå til regnskap for sitt liv. F.eks. skrev den polske Nobel-prisvinner C. Miloaz, som hadde grunn til å vite: "Et sant opium for folket er å tro på intethet etter døden, den store trøsten ved å tro at vi ikke kommer til å bli dømt for våre onde handlinger." (54) Freud hjelper ikke i å avgjøre hvorvidt Gud eksisterer eller ikke (55).

Oversatt {kommentert} og omsatt til .htm-format ved Asbjørn E. Lund.